

✝ Pomhaj Bóh

Časopis ewangelskich Serbow

Budyšin, julij 1995
lětnik 44

7

Bože słowo za nas

Štož wě dobre činić, a to nječini, tón ma hrěch (Jakuba 4,17)

Po Dawidowej smjerći bu Salomon kral tehdomnišeho wulkeho zjednočeného židowskeho kralstwa. Salomon je swojeje mudrosće dla znaty samo pola tych, kotřiž jeho žiwjenjeběh z biblije njeznaja; předewšěm z bajkow „1001 nóc“. Što pak ma Salomon činić z našim měsacnym hronom? Wono mje dopomina na Salomonowy són krótko po začatku jeho knježerstwoweho časa.

Knjez zjewi so Salomonej wosnje a džeše: Proš, što či dyrbyu dać! Salomon so najprjedy džakuje za wšelake wopokazy Božeje smilnosće a dowěry a přeje sej skónčnje: Ty chcył swojemu wotročkej poslušnu wutrobu dać, zo by póna, što je dobre abo zle. Potom rěka dale: Toso Knjezej spodobaše, zo Salomon wo tajku wěc prošeše.

Mudrosć Salomona ma so potajkim hižo widjeć w tym, zo smy wotwisni wot Božeje rady, chcemy-li docyła prawje rozeznać mjez dobrym a złym.

Pola japoštoła Jakuba nje-rozważuje so hižo mjez tutymaj nawopacnymaj wěcomaj. Zda so, zo to zle hižo wažne njeje. Tuž wuchadža wón wot zasady:

pak dobre činić pak nic. Na tajke wašnje zhoniš, kak woprawdže z tobu steji. Njeje připad, zo dobre činiš. To je wjele bóle wěda. Wěda pak je móc, kaž rěka w znatym přisłowje. Swoju móc pak móžeš tež znje-wužiwać.

Wulki džiw je, štož něchtóžkuli wě. Mnozy ludžo chwala so z tym, štož wědža. To móže woprawdže chwalobne być, ale tež chutna přičina so wobknježić porno tym, kiž přewjele bachtaja, a to wo wěcach, kotrež do zjawnosće njeslušaja. W tutym padže je potajkim prašliwe a škodliwe, štož něchtó wě.

Zwotkel pak ma so dopokaz, hač tež wěmy, zo dobre činimy abo so snano w tutym nastupanju mylimy? Mi parsonisce služi za spomóžny pokiw, štož Jezus w předowanju na horje k tutej problematice praji: Na jich płodach dyrbiće jich pónać. Koždy dobry štom přinjese dobre plody.

Čłowjek přirunuje so ze štomom. Nadžijomnje smy dobry štom, kiž dobre plody přinjese!

Přemysly sej tohodla, hač smy so woprawdže wo to dobre prócowali, hač móžemy swoje činy jako dobre posudžować! Něchtó twjerdzi, dobre činić móžeš hakle potom, jelizo su pola tebe wšě wuměnjenja date. Ja mēnju: Hłowne wumēnjenje za to je chodjenje za Chrystusom.

Jezus rjeknje: Hdyž tohodla ja, kiž sym Knjez a mišter, sym mył waše nohi, dyrbiće tež wy jedyn druhemu nohi myć; přetož ja sym wam přikład dał, zo byšće tež wy činili, kaž sym ja wam činil.

Dokelž wy tajke wěsće, sće zbóžni, hdyž to činiće. Ma pak cyrkej abo jednory křesćan pod džensnišimi wobstejnosćemi wikowanskeho hospodarstwa móžnotu, dobre předewzać prawje spěchowac? Su dwěle, hač docpěwaja dobre

dary přeco swój cil. Mnozy džerža so radšo wróco, dokelž nochcedža ludžom křiwdu načinić. Škoda, zo so njewidži w prawym swětle, kelko dobreho so čini přez njesebične skutkowanje wšelakich cyrkwinskih towarstwow a jich sobustawow, a to husto začichim a bjeztoho zo so praša za mzdu a zjawnym připóznacom. Jeli ma Bóh na našich činach spodobanje, móžemy spokojom być.

Su pak tež či, kotřiž žnjeja za swoju lěnjosć něšto druhého. Što maja wóni wot swojeho pasiwneho zadžerženja? Něchtó husto praji: Wostaj mje na pokoj! Wězo ma wón potom pokoj, ale hdyž je pola susoda abo něhdže we wokolinje spěšna pomoc abo podpěra trěbna, njemóže tajki čłowjek prawy pokoj měć. Što pak ma wón woprawdže?

Jakub zwuraznja to drje džiwne, ale jasnje: Wón ma hrěch. Wězo wočakujemy, wón hrěši, ale tajki hrěch je brēmjo, je potajkim wobsydstwo, z kotrymž njemóžeš so hordzić. To je wobsydstwo, kotrež či nichto nochce wotewzać. Křesćan pak wě, zo ma přez našeho Knjeza Jezusa Chrysta to najrješe.

Feustel

Cyrkej w Hbjelsku

Foto: A. W.

Běchmy znowa po puću

Wón ma mjeztym hižo wěstu tradiciju, tón Serbski bus. Njewěm, kelko króc je hižo jěl prawidlownje kóžde lěto. Serbske cyrkwinske dny so liča. Lěta busa dotal nic, znajmjeńša nic zjawnje. Njeńdže wšak tež wo ličby. Ale wo ludži. Zo by so jim posrědkowała wěda wo žiwjenju w druhich, mało znatych wosadach a so z tym wědomje a swědomje wótrilo. Wostanje pak wobdziwajomne potajnstwo zarjadowanja, kak sebi stajnje nowu zajimawu čaru zestaja a k tomu tež po puću hódné pokiwu wo stawiznach a ludžoch podawa. Hižo to je

česćehódny wukon, zwjazany z njemałej prócu, wo kotrymž so lědma rěči.

Je pak tež derje, hdyž móžemy so po puću w čichej mysli do luboznej krajiny zanurić a ju w swojej nalětnjej pyše na so skutkować dać.

Zymne a pochmurjene wjedro na tutej 14. meji runjewon do pućowanja njewabješe. Tola běchmy dobreje nahlady a nadžije, zo so wone hišće polěpši. Trajacy dešć zaštych dnjow bě Božu stwórbu widžomnje wokřewil, tak zo nas wšudže čerstwa zelen a bujne kćenja strowjachu. ⇨

W Hbjelsku

Bórže docpěchmy Hbjelsk, hdžež nam w cyrkwi serbski sup. Albert słowa 98. psalma na tutu njeźdelu wukładowaše: „Spěwajće Knjezej nowy kěrluš, přetož won čini dziwy.“ Předar pokaza při tym na sławnych kěrlušerjow, kiž su tež w čěžkich časach spěwali Božej česći a jemu z tym swoju chwalbu kaž tež próstwu přednjesli. Nowe načasne spěwy trjebaja pak swój čas, zo bychy so we wosadach zadomili. Wosadny farar Schulz poda na to krótki přehlad wo swojej matej, ale čilej wosadze, kiž ma jeno 450 dušow. Wosada wobsteji hižo na 650 lět, a serbske kemše su so tam swječiće hač do lěta 1943. Wostawa prašenje, čeho dla so njejsu po skónčenju wójny wobnowiće.

W Chołmje

Dalše zastančko mějachmy w Chołmje. Wobdźiwachmy tam rjany něhdy knježi park, kotrehož hród nětk starym a brašenym jako starownja služi. Cyrkwina wosada chce klětu swoj 650 jubilej wobstać swječić. Wona słuša do přerich, kiž stachu so po reformaciji ewangelske. Powěda so, zo je tam tež M. Luther jónu před wulkej syłu luda přédował. Wosada je lětstotki stała pod patronatstwowm knjejistwa, kiž je w dalokej měrje tež cyrkej wudržowało. Wosadni robočenjo běchu na pěskojtej holandskej zemi jara chudzi. Wuhotowanje cyrkwy je do džensnišeho proste a jednore wostało. Jako tajke pak swědci wo wulkej wuškinosci něhdyšich rjemjeslnikow. Wuchodžowanje po brjorze tamnišje rěčneje zawěry bě jeno krótká epizoda. Mějachmy lědma zańc pyšne klětki prózdninarjow, kiž tu w čopłym počasu wočerstwjenje pytaja. Nas pak na tym dnju lodojty wětr bórže zaso do wustepjeneho busa začeri. Tón nas do Niskeje na wobjed dowjeze. Město bu před něhdže 250 lětami jako wotnožka Ochranowa wot hrabje Zinzendorfa jako sydlišćo za českich eksulantow załožene. W poslednich tyždjenjach wójny bu pak synlje wobškodžene.

W Kóztom

Po wobjedze swjećachmy njeźdelne Bože služby w Kó-

złom. Spěwachu so zhromadnje z tamnej wosadu zdobom kěrluš w serbskej a němskej rěči. Sup. Albert wukładowaše w předowanju tekst po Jes. 12. Namołwi zhromadženu wosadu, Bože skutki připowědać a njemjelčec při tym, štož je kóždy z Bohom nazhonił. Mamy so jemu džakować za wšě dobroty, ale tež zo jeho jako swoje srjedzišćo mamy. Serbske předowanje so w zjimaney formje němsce wospjetowaše. Po rozprawje wosadneho fararja je cyrkej nastała z něhdyšeje knježeje bróznje a dósta hakle wokoło 1700 swoju wěžu. Maja tam drohotny zwón z hutskeje wójny, kiž zamóchu tež w poslednej wójnje wuchować. Wuzběhny tež, zo bě wosada něhdy serbska. Ale z wukazom pruskeho krala z lěta 1820 bu tam wšo serbske zakazane. Njeje znate, hač su z tym hnydom serbske Bože služby zastałe. Skutkował je tam wot 1651-62 znaty farar a sobuzaložer serbskeje spisowneje rěče Michał Frencl, kotremuž so tam 1756 syn Abraham narodzi, kiž bu tež farar a wuznamny serbski stawiznar a rěčewědný slědžer. Potym wobhladachmy sebi hišće tamniši wjesny muzej, hdžež so wjele tež nam znateje domjaceje nadohy a ratarskeho grata ze zašeho časa chowa.

W Hórce

Bórže běchmy w Hórce, kotraž bu za hitlerski čas na Wehrkirch překřčena. Nětko pak ma zaso swoje přerjotne serbske mjeno Hórka tež w němskim pomjenowanju. Starodawna, pod pomnikoškitom stejaca cyrkej je z wysokej, z pólnych kamjenjow natwarjenej murju wobdata.

Cyrkej bě za wjesnjanow něhdy posledni wucek a škit w času nuzy. Při tym měješe kóždy wjesnjan swoj připokazany wotrězk murje zakitować. Nutřkowne wuhotowanje pokazuje na scěnach mnoho freskow z pokazkami z bibliskich stawiznow. Tajke wobrazy běchu něhdy wažny srědk rozwučowanja, hdyž prosty lud hišće njezamó čitać.

Po telko słyšanym a widžanym popřachmy sebi slódný kofej w Džěži. Sudžo po mjenje bě drje to tež jónu serbska wjes. Tuž bě derje a prawje, zo sebi

při tym tež něšto serbskich spěwow zaspěwachmy. Štó wě, hdysu tam tajke zynki posledni króc słyšeć byće?

We Wukrančicach

Swoju wječornu nutrosć mějachmy w starolutherskej cyrkwi we Wukrančicach. Ponorjenej hrónčce nad zachodom nam pokazujetej, zo bě to něhdy serbska wosada, hdžež je so hač do lěta 1942 tež serbsce předowało. Stawizny wosady su wusko zwjazane ze skutkowanjom serbskeje fararjow Jana Kiliana a Mateja Urbana. Pokročeneho časa dla njebě wjace móžno, row poslednjeho

na tamnišim kěrchowje wopytać. Wotutymaj wosobomaj bude so wěsće nadrobnišo na serbskim cyrkwiniskim dnju rěčeć.

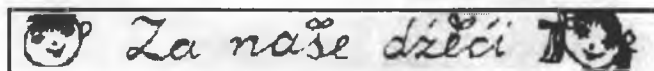
Bohu budž džak za tutón džen bohatach dožiwjenjow a dobrych nazhonjenjow. Tróšku skromny pak zda so džak zarjadowarjomaj, k. H. Wirthej a jeho česćenemu nanej, na koncu jězby. Tohodla chcył jima na tutym městnje w mjenje wšech wobdželnikow dalše wosebite připóznaće wuprajić. Zdobom pak so tež džakować za přilubjenje, zo da-li Bóh, klětu dalši Serbski bus pojedže.

A. Grofa

Cyrkej w Chołmje

Foto: A. W.

Turgi a jeho přećel

Stóncošadžeše. Turgi wotući na samsnym městnje kaž přeco, na nahej zemi na kromje bazara. To drje njebě přijomny nólčeh a druhdy tež chětro mokry, ale njeměješe žane hinaše městno k spaću. Mać bě před krótkim wumřěła, a nan ...? Toho scyła njeznaješe. Hdže by to dyrbjał hić, tu, w Kalkuće, w měsće z wjac hač milionom wobydlerjemi? Tu so nichto wo to njestaraše, hač bě mały hólč hłódný abo nic.

A hłódný Turgi bě. Wčera rano bě posledni raz něšto jědł. Abo předwčera wšim? Wšo jedne! Dyrbješe sebi něšto k jědži wobstrarać, hewak hišće zahłódný. Wokoło sebjě słyšeše hižo haru rańšeho wikowanja, wabjenje překupcow, kiž chcychu swoje twory za po možnosći wysoke plaćizny předać, a hóršenje kupcow, kiž běchu z wysokimi plaćiznami njespokojom.

Što pak bě to. Wulki šery ↔

psyk šmóraše so wokoło jeho mazanejenohi. Turgi njebě jara zadziwany. Tajke psy wšudže po měsće běhachu. Njemějachu wobsedzerjow a běchu na dróze žiwe kaž wón. „Dzi přeč!“ wołaše Turgi, ale psyk njeposluchaše a sydný so k jeho nohomaj. „Zmiň so!“ prikaza, „njemožu tebe trjebać!“ Turgi za nim kopny. Psyk čekny najprjedy někotre metry, ale wróci so hnydom zaso a lehny so před njeho. „Tak wostaň tola ležo“, praješe Turgi mjerzaty.

Dyrbješ nětk skónčnje za jědžu hladać. A tutón problem bě wulki dosć. Kradnýč! To bě najlěpša možnost, ale tež najstrašniša. Dundaše pomału po kromje bazara.

Tam njebě telko ludźi, a wón móžeše lošo čeknyć. Turgi wuhlada wulkeho, tolstého muža, kotryž předawaše chléb. Dobry čerstwy chléb! Muž wikowaše runje wótře z kupcom a njehladaše na małego hólca, kiž so na jeho chléb měrješe. Kedźbliwje bližeše so blidu. Jednu kroćel hišće. Jenož hišće ruky...

Tola nadobo wobroći so předawar, wuhlada jeho a chcyše něšto prajić, ale Turgi hrabny sej kusk chléba a běžeše tak spěšnje kaž móžeše přeč. Słyšeše hišće předawarja rjejić: „Paduch, paduch! Popadńće je-

ho tola! Mój chléb! Mój rjany, dobry chléb!“

Turgi skrótka wróco pohladny a widžeše, zo policist za nim běži. Widžeše tež, zo bě policist wjele spěšniši hač wón. Turgijowy předsok bu mjeńši a mjeńši. Jenož hišće něšto kroćelow a potom policist jeho za kornar hrabnje, jemu chléb zebjerje, jeho do chłódy tyknje...

Nadobosłyšeše Turgi za sobu wótře sakrować: „Dzi mi z puća, tysćerbje!“ Turgi so wobroći a wuhlada psa, kiž bě so do policistowych cholowow zakusnył a za nimi torhaše. To bě tola samsny psyk, kiž bě so před krótkim hišće wokoło Turgija šmórał. Psyk běhaše kaž błudny wokoło policista a šlahaje jemu puć. Tón swarješe a biješe, ale psyk njedaše so wottrašić. Turgi čekaše spěšnje z bliskosće bazara. Hišće wokoło někotrych rózkw a potom móžeše wotpočnyć. Dołho njetraješe, a šěry psyk jeho namaka. Turgi plačaše jeho na chribjet: „Puuh, to běše runje hišće w prawym času. Ale to sy derje činić“, chwaleše psa. „Móžemoj to husćišo tak činić.“ Dželeše chléb, da pesj kusk a druhi zjě sam.

Woprawdže činještaj wotnětka wšitko zhromadnje, a nichtó njemóžeše jeju džělić.

Madlenka Malinkec

K brjoham nadźije

W Ludowym nakładnistwje Domowina wuńdže pjatk, dnja 23. smažnika, nowa kniha, kotraž so ze stawiznami Serbow zaběra, a to ze stawiznami, kotrež so zawěsće hišće njejsu tak wobšěrnje wobjednali kaž nětko. Jedna so tu w stawizny serbskich wupućowarjow do zamórskich krajow, potajkim do Awstralskeje a do Ameriki. Někotre fakty wšak každy wotutym wotrězku našich stawiznow znaje. Trudla Malinkowa, kotraž je knihu spisała. Čitarjej swoje wobšěrne slědźerske džěło poslednich lět na tutym polu předstaja. A to w popularnowědomostnej knize, kotraž na jara přijomne a zajimawe wašnje w podawkach zańdženého lětstotka powědać wě.

Předstaja wuměńjenja a přičiny za wupućowanje něšto tysac Serbow w zańdženym lětstotku z domizny. Njeběchu to

preco jenož ekonomiske přičiny – na tute drje jako přenje myslimy a tute zawěsće tež přewažachu – abo dyrdomdejnistwo. Běchu to za skupinu Serbow ewangelskeje Hornjeje Łužicy wosebje tež nabožne přičiny, zo so na dołhi puć do cuzby podachu. Běchu to přiwisnicy tak mjenowaneje starolutherskeje cyrkwy, kotřiž so wo čistu luthersku wěru a stare poměry w cyrkwi prócowachu. Runje na započatku 19. lětstotka demokracja přeco bóle za džělenjom stata wot cyrkwy a za byrgarskimi prawami wołachu. Starolutherska cyrkwa bě reakcija na tute změny.

Załožichu so samo ewangelske lutherske towarstwa. Na spočatku polstarych lět wupućowachu ludžo w nadźiji, zo móhli w cuzbje njemyleni w swojej wěrje žiwi być.

Na jara zajimawe wašnje ry-

suje Trudla Malinkowa podeńdženja serbskich wupućowarjow na swojim puću do cuzby. A tute wupućowanje njebě romantiske, kaž sej to zawěsće někotryzkuli předstaja, ale bě z bědu, nuzu a tež ze smjerću zwjazane. Wulki džěl wupućowarjow drje namaka swoje zbožo w nowej domiznje – započatk pak njebě lochki, a někotři so tež do domizny wróćichu. Ale wulki džěl, kotryž bě w cuzbje wostał, spyta poswojich možnostach Serbow we Łužicy podpěrować, běchu drje lěpje žiwi hač čí, kotřiž běchu doma wostali. Tež za žiwjenje we Łužicy so dale zajimowachu – prošachu přeco zaso wo serbske nowiny atd.

Wuwjedženja awtorke su na koncu kóždého wotrězka z citatami a wurězkami z listow wupućowarjow a wozjewjenjow w Serbskich Nowinach nazornje předstajene. Kniha je do třoch wjetšich džělow – po kraju wupućowanja – rozdžělena. Ke kóždemu so přihoty a puć wupućowanja kaž tež za-

sydjenje w nowej domiznje předstajeja. Čitar zhoni dosć nowych a zajimawych faktow wo wupućowanju – njejsym na příklad hišće wědžała, zo so samo towarstwo, kotrež měło wupućowanje přihotować, založi. Kóžde sydlišćo, kotrež so založi, bu naspomnjene a předstajene.

Nadźijam so, zo sym Was trochu na najnowšu knihu LND wćipnych činić móhla. Je to Trudla Malinkoweje kniha „K brjoham nadźije“. Wupućowanje Serbow do namórskich krajow“. Přez jeje jara přijomne wuhotowanje, wnej namakaće tež stare wobrazy wupućowarjow, hodži so tuta kniha tež wosebje jako dar lubym přečelam, kotřiž so za stawizny Serbow zajimuju. Wona wuńdže 23. smažnika a plaći 24 hriwnow. Hač do 24. požnjena móže knihu za 19.20 hriwnow, je to potuńšena plaćizna tři měsacy po wuńdženju knihi, kupić. W nazymje wuńdže kniha tež w němskej rěči.

J. T.

Naše nowiny a časopisy před 100 lětami

Z Lichanja. Kaž je słyšeć, budže so naša wjes přichodnje němski hinak pisać. W tuchwilu jej, kaž je znate, Němcy Leichnam rěkaju. Tole mjeno pak so wšelakim němskim knjezom njelubi. Duž je tudomny ryčerkubler, knjez dr. Eisenstock, našu gmejnu na to namołwjał, zo by wobzamkła, zo by so naša wjes, jelizo by wyšnosť do toho zwoliła, přichodnje Liechain pisała.

(K tomu njeje došlo. Wjeska rěka džens Spreewiese. Přisp. red.)

Powěsće

Budyšin. Džěłowe zjednoćenstwo za sakske cyrkwinske stawizny přewjedže swoju lětnu konferencu 29. - 31. meje w Budyšinje. Serbski podžěl bě dosć wysoki. Uniwersitny docent Graf rozložil wosebitu strukturu wosadow w Budyškim kraju, hdžež do jedneje wosady zwjetša wjacore wsy slujeja, štož je w němskich kónčinach husto hinak. Dr.

Mirtschin předstaji twarske stawizny a nadawki Budyskich cyrkwjow. Prof. H. Zwahr z Lipsčanskeje uniwersity přednošowaše woserbskim hibanju hač do přenjeje swětoweje wójny. Trudla Malinkowa porěča wo slědach serbskich wupućowarjow w Awstralskeje a w Texasu. Wjetšina wobdžělnikow poda so na busowy wulět po Hodźijskeje a Radworskeje wosa-dže.

Berlin. Ewangelska akademija Berlinsko-Braniborskeje cyrkwy zarjadowa wot 19. hač do 21. meje konferencu na temu: „Kak dže so Serbam po přewróće? abo: Wupaći so hišće, być Serb?“ Zarjadowanje so zahaji z podijowej diskusiju, na kotrež so možnostce Serbow jako mały lud w Europje diskutowachu. Farar Malink předstaji w swojim přednošku přewroty w serbskich stawiznach a jich wuskutki na džensniše serbske žiwjenje. Prof. Spieß z Choćebuza rozpraješe wo hujenym stawje serbskeho cyrkwinskeho žiwjenja w Delnjeje Łužicy. Wobdžělnicy wobroćichu so z listom na wjednistwo Berlinsko-Branibor- ↵

skeje cyrkwe, zo by wone so zasadžilo za přistajenje serbskeho fararja. We wšelakich džělowych skupinach diskutowachu wobdźělnicy móžnosće za wuchowanje serbstwa w našim času. Schadžowanje so zakonči z wulětom do Delnjeje Łužicy.

Hižo w lěće 1989 bě samsna akademija přewjedła podobnu konferencu, kotraž so tež ze serbskimi problemami zaběraše. To ma so wosebje wuzběhnyć, dokelž so dotal akademiji šleskeje a sakskeje cyrkwe ze serbskimi prašenjemi zaběraťoj njejestej.

Wojerecy. Njedźelu popoždnu, 14. meje, mějachmy tu w cyrkwi swj. Jana serbske kemše, kotraž swječeše wuzwacnje, dokelž bě serbski superintendent zadźěwany, farar Malink. Ličba kemšerjow tónkróć njebě spokojaca; bě jenož třecina wot hewak něhdže 50 serbskich kemšerjow přišła. Najskerje bě njezbožowny termin na tym wina. Dupoždna mjenujcy běchu so pačerske džěci předstajili, štož bě wězo tež tójšto serbskich wjesnjanow přiwabiło. Serbske kemše pak běchu so z dotal předwizdžaneho tamneho dnja na 14. meju přesunuli, dokelž měješe so potym we Wjacławskej domje serbskich drastow nowa wustajenja wotewrěć.

Njemało pak so kemšerjo spodźiwachu, hdyž stejachu po Božej službj před zamknjenymi durjemi Wjacławkec wobchoda. Ani mějčelka Kirsten Bejmik njemůžeše rjec, hdy so wotewrě nowa wustajenja, za kotruž ma zamołwitosć krajnoradny zarjad Wojerecy. Snadž so zamołwići raz k tomu wuprāja, kajke šmjatki běchu tu wina.

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. Rjaduje Serbska předarśka konferenca. – Ludowe nakładnistwo Domowina tzw. Sukelnska 27, 02625 Budyšin. Redaktor a skazanki: sup. Siegfried Albert, Serbski kěrchow, 02625 Budyšin, tel. 4 22 01. – Sadźba: Serbske Nowiny Budyšin, čišć: Serbska čišćernja tzw. w Budyšinje. – Wuchadźa jónkróć za měsac. Přinoški a dary na konto: Sorbische evangelische Superintendentur Bautzen, Nr. 1 000 028 450, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 85 550 000

Džakowano Kirsten Bejmik přežiwichu serbscy kemšerjo tola hišće rjanu hodžinku w drastowym domje. Wona jich po rumnosćach přewodzeše a skónčnje hišće film wo serbskim kwasu we Wojerowskich wsach z poštaty lět pokaza. Dokelž běchu mnozy z kemšerjow tajki serbski kwas w młodych lětach sami dožiwili, móžachu k filmje podač wěcywustojne komentary. T. M.

Wojerecy. W našej wosadze ma hižo něšto lět serbske naležnosće na starosci farar Nagel, pochadźacy ze zapadneje Němskeje. Tak je tež z jeho zaslužbu, zo je so na lětušim předstajenju pačerskich džěci Wótčenaš serbsce modlił a so tež ludowy spěw „Hdžež so módrja, zelenja“ serbsce spěwał. Farar Nagel je tež zhotowił wěcywustojny přeložk spěwa, kotrehož přenja štučka so takle čita:

„Wo es grünt in Blütenpracht unsre Berg- und Waldlandschaft, man sich grüßt am schönen Ort mit dem heimatlichen Wort.

Dort zu diesen Freuden mein, ziehst mich hin, dort will ich sein.“

We Wojerowskej wosadze so tež wo tym přemysluje, džěci, kotraž su so na serbsčinje w šuli wobdźělili, w serbskej drasće a w serbskej rěči konfirměrować. Lětsa to hišće njebudže, snadž pak tola w blišim přichodze. T. M.

Angola

Tutón afriski kraj je 3,5 króć wjetši hač Němska. Hač do lěta 1975 bě to portugiziska kolonija. Tehdom so katolska cyrkej jako statna cyrkej wobhladowaše. Po wuwolanju njewotwisnosće kraja přez socialistiske knježerstwo so počahi mjez katolskeje cyrkwy a statom jara pohubjenšichu. Ewangelska cyrkej měješe dla swjeho prócowanja na wukubłanskim a socialnym polu hižo za čas kolonialneje doby čez ze statom. Tak so na příklad w šěsćdesatych lětach wukrajni protestantiscy misionarjo z kraja wuhnachu a pozdžišo so tež wjele domoródných fararjow zaja. Tež po samostatnosći so ewangelska runje kaž

katolska cyrkej dale přesćěhaše.

W Angoli knježi hižo 33 lět wobydlerśka wójna. Přez nju je kraj, kotryž je bohaty na zemski wolij, diamanty, złoto a kopor, jara wochudnił. Industrija jenož mało produkuj, a burja jenož telko na polach plahuja, zo za nich dosaha. Woni so boja minow na polach. A dokelž policija a wojacy skoro

žadnjeje mzdy njedostanu, bjeru z namocu wot wobydlerjow, štož trjebaja a husto wšo, štož móžeja dostać. Najhubjenšo maja so džěci. Kóžde druhe džěćo je syrota. Wjele z nich bydli na dróhach, a nimaja dosć k jědźi. Nětko jednaja njeprěćelske strony tuteho kraja zaso jónu wo měr. Nadžijomnje přinjesu tute jednanja dobre płody.

Přeprašujemy

01.07. - sobota

17.00 hodź. wosadne popoždnu w Hodžiju (sup. Albert)

02.07. - 3. njedźela po Swjatej Trojicy

10.00 hodź. kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej (sup. Albert)

13.30 hodź. w samsnym času Boža služba za džěci kemše w Budestecach (sup. Albert)

09.07. - 4. njedźela po Swjatej Trojicy

10.00 hodź. kemše z Božim wotkazanjom w Rakecach (farar Feustel)

11.45 hodź. nutrnosć w rozhłosu (sup. Albert)

18.00 hodź. kemše a po tym bjesada w Smječkach (sup. Albert)

23.07. - 6. njedźela po Swjatej Trojicy

11.45 hodź. nutrnosć w rozhłosu (farar Feustel)

30.07. - 7. njedźela po Swjatej Trojicy

14.00 hodź. delnjoserbske kemše z Božim wotkazanjom w serbskeje cyrkwi w Choćebuzu (předar Frahnaw)

06.08. - 8. njedźela po Swjatej Trojicy

10.00 hodź. kemše w Budyšinje w Michałskej (sup. Albert) w samsnym času Boža služba za džěci

11.45 hodź. nutrnosć w rozhłosu (sup. Albert)

13.30 hodź. kemše z Božim wotkazanjom w Budestecach (sup. Albert)